

Opinie separată,

formulată pe baza articolelor 27 alin. (5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 67 din Codul jurisdicției constituționale

Prin Hotărârea nr. 2 din 16 ianuarie 2024, Curtea Constituțională a admis parțial sesizarea Comisiei Electorale Centrale privind validarea a două mandate de deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Potrivit punctului 2 din dispozitiv, a fost declarat ales în calitate de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, cu validarea mandatului, dl Ion Poia, pe lista Partidului politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Totodată, potrivit punctului 3 din dispozitiv, a fost respinsă propunerea Comisiei Electorale Centrale de a valida mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova al dnei Svetlana Popa, candidată supleantă pe lista Blocului electoral al Comuniștilor și Socialiștilor.

Nefiind de acord cu punctul 3 al dispozitivului Hotărârii nr. 2 din 16 ianuarie 2024, am formulat prezenta opinie separată.

Colegii judecători constituționali au ajuns la concluzia în discuție din următoarele considerente:

I. Potrivit hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 14 iunie 2023, dna Svetlana Popa, fiind găsită vinovată de comiterea contravenției prevăzute la articolul 313 (exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu) din Codul contravențional, a fost sancționată cu amendă în mărime de 60 unități convenționale, ceea ce constituie 3000 lei, **și cu privarea de dreptul de a exercita funcția de consilier în cadrul Consiliului Municipal Chișinău** pe un termen de opt luni din data rămânerii definitive a hotărârii. Această hotărâre a fost menținută prin Decizia Curții de Apel din 18 septembrie 2023. În opinia Curții, Decizia Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2024, prin care s-a admis recursul dnei Svetlana Popa, casată Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 19 octombrie 2023, **cu remiterea cererii de revizuire** la o nouă examinare în instanța de fond, **nu afectează caracterul definitiv al Deciziei Curții de Apel din 18 septembrie 2023** (a se vedea HCC nr. 2 din 16 ianuarie 2024, §§ 26, 27).

II. Curtea a reținut că articolul 16 alin. (2) lit. d) din Codul electoral prevede că „nu pot fi alese [...] persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere printr-o hotărâre judecătorească definitivă” (*ibidem*, § 28).

Sub acest aspect, prin interpretarea articolului 16 alin. (6) din Codul contravențional în coroborare cu unele prevederi din Legea nr. 768 din 2 februarie 2000 cu privire la statutul alesului local, Curtea a ajuns la **concluzia că funcția de consilier local reprezintă o funcție de răspundere**.

Prin urmare, „privarea de dreptul de a exercita funcția de consilier în cadrul Consiliului Municipal Chișinău” aplicată candidatei supleante în cauză se încadrează în prevederea „persoană privată de dreptul de a ocupa o funcție de răspundere” stabilită de articolul 16 alin. (2) lit. d) din Codul electoral, care, la rândul ei, nu permite

persoanei sancționate să pretindă la funcția de deputat în Parlament (ibidem, §§ 31-33, 38).

Totuși, în opinia mea, interpretarea de o manieră mai largă a mai multor legi speciale conduce la alte concluzii.

În primul rând, definiția generală a noțiunii de persoană cu funcție de răspundere este reglementată de articolele 16 alin. (6) din Codul contravențional și 123 alin. (1) din Codul penal. Așadar, potrivit acestor norme legale, **persoana cu funcție de răspundere este persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, într-o autoritate publică centrală sau locală**, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin lege, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice [...].

Consider că această definiție nu poate constitui un motiv pentru asimilarea sau egalarea persoanei cu funcție de răspundere cu alesul local.

În al doilea rând, articolul 12 din Legea privind administrația publică locală stabilește că **statutul juridic** și organizarea activității **aleșilor locali** din cadrul autorităților publice locale, inclusiv din unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, se reglementează prin Legea privind statutul alesului local și Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

În acest context, sunt relevante mai multe articole din Legea privind statutul alesului local. Astfel, articolul 7 alin. (1) lit. a) stabilește că **mandatul alesului local este incompatibil cu exercitarea altei funcții de demnitate publică**.

Mai mult, prevederile articolelor 18, 19 și 21 din aceeași Lege permit stabilirea cu exactitate a diferenței și a coraportului între statutul alesului local și cel al persoanei cu funcție de răspundere:

„Art.18. - Pentru a soluționa problemele legate de interesele colectivității pe care o reprezintă, alesul local are dreptul să ceară și să fie primit în audiență fără întârziere de persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, precum și de conducătorii persoanelor juridice din unitatea administrativ-teritorială respectivă.”

„Art.19. - Persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, precum și conducătorii persoanelor juridice din unitatea administrativ-teritorială respectivă **sunt obligați să pună la dispoziție alesului local, fără nici un fel de restricții** și fără a i se cere permisiuni suplimentare, informația necesară, cu excepția informației cu accesibilitatea limitată (ce constituie secret de stat și comercial, referitoare la viața familială și privată și informației operative de investigații a organelor de drept din unitatea administrativ-teritorială respectivă.”

„Art.21. – (1) Alesul local are dreptul să ceară, la fața locului, încetarea încălcării ordinii publice, iar în caz de necesitate, să ceară implicarea autorităților publice și persoanelor cu funcții de răspundere în vederea încetării acestei încălcări.

(2) Autoritățile publice și persoanele cu funcții de răspundere sunt obligate, la cererea alesului local, să ia de îndată măsurile necesare pentru încetarea încălcării ordinii publice.”

Așadar, analiza și interpretarea sistemică a normelor legale menționate *supra* permit constatarea cu certitudine că **alesul local de la orice nivel nu se echivalează**

cu persoana cu funcție de răspundere. Dimpotrivă, ultimul se află la dispoziția alesului local, în sensul acordării asistenței necesare pentru soluționarea problemelor unității administrativ-teritoriale pe care o reprezintă.

Prin urmare, privarea candidatului supleant Svetlana Popa de dreptul de a exercita funcția de consilier în Consiliul Municipal Chișinău nu se încadrează în interdicția legală de „privare de dreptul de a exercita o funcție de răspundere” prevăzută de articolul 16 alin. (2) lit. d) din Codul electoral și nu poate servi ca temei juridic pentru respingerea propunerii Comisiei Electorale Centrale de a valida mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Judecător al Curții Constituționale

Vladimir ȚURCAN

16 ianuarie 2024